

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Tizenegy százalék

Debrecen, július 2.

Megirtuk a napokban, hogy a szatmári pénzügyintézetek egy értekezleten, amelyet az Osztrák-Magyar Bank szatmári fiókja főnökének kezdeményezésére és elnökleite alatt tartottak meg, kimondták, hogy július hó elsejétől kezdve leszállítják a kamatlábat úgy, hogy adósaiktól kamat, jutalék és minden más járulék fejében csupán 11 százalékot szednek. A hír bejárta az egész országot s mindenütt elismerést keltett a szatmári pénzügyintézetek részére.

Oriási jelentőségű dolog ez ma, amikor a kamat magassága egyenesen egzisztenciális kérdés igen sok embernél s amikor a nagy kamat a lehetetlenül rossz pénzügyi viszonyokban megölje iparnak, kereskedelemnek, gazdagnak, szegénynek.

Sajnos, a szép példának eddig nem akadtak követői a vidéki pénzügyintézetek körében. A leszállítás természetesen érzékenyen érintené az igazgatók jövedelmeit, a tantiémeket s ezért emberi számítással érthető, hogy az intézetek, amelyeket végre is az igazgatók és igazgatóságok vezetnek, nem hajlandók erre a kamatleszállításra, illetve jövedelmük ilyen csökkentésére.

Azonban két dolgot mégsem szabadna ezeknek — a saját érdekeiket olyan ridegen védelmező — pénzügyintézeteknek elfeledni. Az egyik az, hogy a saját zsebük és pénztáruk megtömeése érdekében még sem lehet megölni az adósokat. Kivégezni, magas fokra hevített tűzön még sem lehet megsütni a szerencsétlen, kiszípolozott adóst, akinek filléreiből hizik meg a zárszámadások fölösleg tétele. És egyáltalában nem érthető, nem magyarázható és morális alapja sincs annak, hogy amikor mindenki szenved, nyög, kinlódik a nyomasztó pénzügyviszonyok sulya alatt, ugyanakkor a bankok urai a normálisnál is busásabb jövedelmeket vágjanak zsebre és az évi közgyűlésen örömmel állapítsák meg, hogy „dacára a kedvezőtlen közgazdasági állapotoknak az ideai fölösleg az előző évi tiszta haszon összegét meghaladja“. Ha valami, ugy ez a tény, erkölcsstelen. Lehet-e erkölcsstelenebb valami, mint az, hogy véres könyveket hullat mindenki, egymásután mennek tönkre kereskedők, iparosok és kisexisztenciák a közgazdasági viszonyok miatt és ugyan ez okból a bankok urai fokozottabb mérvben látnak jövedelemhez.

Pedig hát a bankok megalakulásánál, vagy egyik-másik vezérférfiának ünneplésénél, egy-egy közgyűlésen, mindig hallhatjuk a dicsekvést: Bankunk teljesítette a köteleességét a közgazdasági élet minden vonatkozásában a kereskedelemmel és iparral szemben.

Kedvünk volna most, ilyen alkalmakkor

megkérdezni, hogyan teljesítette hát a bank a „köteleességét“ és mi ez a „köteleesség?“ Az talán, hogy minél kövérebb legyen a tantiem, az osztalék. Ha igen, akkor igaz van a dicsekvésnek: ezt a köteleességet jól teljesítette.

De azt hisszük, egyéb köteleességeik is vannak a közzel szemben a bankoknak. Hát ezeknek miért nem tesznek eleget?

A másik megjegyezni való pedig az, amit nem szabad szintén elfeledniök a bankoknak, az ugyanis, hogy a törvény az uzsorát tulajdonképpen nem a kamatláb magasságában, hanem abban látja, hogy a kamat megfizetések szorult helyzetben van-e az adós és a szorult helyzete folytán vállal-e el olyan kötelezettséget, amely az ő vagyoni romlását idézi elő.

Kérdés már most: szorult helyzetben van-e most az adós, s vajjon nem szorult helyzete folytán vállalja-e azokat a horribilis fizetéseket, amelyekkel a bankok a mai kegyetlen időkben megterhelik adósaikat s amelyek vagyoni romlását idézik elő s amelyekből a bankok azokat a szép hasznokat kihozzák.

Elismerjük rejtett kincs most a pénz, a bankok is nehezen jutnak hozzá, ők is drágán fizetik meg azt. Méltányos dolog, hogy a bankok is drágán adják a pénzt. De nem lehetséges vagy erkölcsileg nem volna szabad lehetségesnek lennie, olyan drágán adni ezt a pénzt, hogy azt az adós csak a bőrével tudja megfizetni.

Igaz az is, hogy a bank nem humánitárius intézmény, nem is altruista filozófusok a bankok urai. De tizenegy százalékra emelt bankláb mellett sem azok még, viszont azon fölül már éppen az ellenkezői a főnti jelzőnek.

Mindezek pedig elébünk rajzolódnak, amikor a szatmári pénzügyintézetek akciójára gondolunk. Az a határozat sem emberbaráti jótékony és az altruizmus élő példányképe, de mégis valami. Akasztófa az is, de nem olyan magas, könnyebben le lehet emelni róla a deliquent, a szerencsétlen adóst. Vagy mondjuk: az is deres, de azon legalább csak 11 vesztőt vágnak az áldozatra, nem számlálatlant mint többek közt még nálunk is Debrecenben.

Az az örvendetes körülmény, amely akkor következne be, ha a debreceni bankok szintén a szatmáriak álláspontjára helyezkednének, jelentené, hogy a bankok — nem úgy mint az ellenzéki képviselők csak programbeszédjeikben és beszámolójukban hazafiak és köteleességismerek — csak az alakulásnál és az igazgatói beszédekben ismernék a közzel szemben való köteleességet, hanem a valóságban gyakorolják is annak teljesítését, ami a mai időkben mindenképp föltétlenül szükséges volna.

Vajjon így lesz-e Debrecenben. K.

Surlódások

a piarista rendben

Áthelyezett debreceni tanárok

A Szentanna-utcai rendház környékéről napok óta sugás-bugás, elégedetlen suttogás hallatszik. Papi talárba öltözött és sok földi gyarlóság felett közönyösen elnéző emberek járnak-kenek csüggedten és hallatnak forró, panaszos hangokat. Mintha csak ők is ambícióval, becsvágygal telve élnek át az életet, melyről azt tanulták, hogy sok üröm és tövis vagyon benne, amelyek azonban elkerülhetetlenek. Most aztán azt tapasztalják, hogy fájók is. —

A debreceni kegyestanítórend tanárai ezek, akik napok óta forronganak. És pedig a váratlanul jött és sok meglepetést tartalmazó áthelyezések miatt, melyek mögött finoman szőtt intrikát, jogtalan mellőzést és rideg hatalmi tekintetet látnak érvényesülni.

A piaristáknál ugyanis minden évben történnek „szolgálati érdekből“ bizonyos eltolások, áthelyezések. Természetesen a működő tanárok társadalmi állásának és képességeinek figyelembe vételével. — Ezen tehát senki sem ütköznék meg. Ám az ideai áthelyezésekben éppen az a meglepő, hogy a legkiválóbb tanárokat ragadja el Debrecenből s azokat istenhátamegetti helyekre rakja ki. — És pedig igen tekintélyes számban. Így Barna Leander drt Trencsénbe, Bárdossy Ferencet Podolinba, Füredi Ferencet Sátorajau helybe, Bencsik Ferencet pedig Veszprémbe helyezték, míg helyüket Cseh Lajos nagy-károlyi gimnáziumi igazgató kivételével teljesen kezdő tanárokkal töltik be, ami nemcsak az intézetnek, de a tanuló ifjuságnak is hátrányára lehet, mert az új tanárok bizonyosan sokáig maguk is kísérleteznek, amíg eljutnak arra a pedagógiai nivóra, melyet a távozók elismeréssel gyakoroltak.

De a debreceni társadalom is fájó szívvel látja régi kedves embereinek távozását, akik közül Füredi Ferenc nemcsak a gimnázium segélyező egyesületét vezette szép eredménnyel, de elismerésre érdemes buzgalommal rendezte azokat a felolvasó estéket, melyek városzerte érdeklődést és sikert váltottak ki. Bárdossy Ferenc pedig az ifjusági önképző körnek volt közkedvelt elnöke. Legkülönösebb azonban Barna Leander dr. áthelyezése, aki ugyanis mint nagy tudású professzor, ugyanis mint példás rendületet élő tagja a tanári karnak, joggal remélhette, hogy nem fogják eldobni régi székhelyéről, ahol helyét olyan tudomány szeretettel és példásan töltötte be, hogy tanítványai valósággal imádták. Igen gyakran lehetett látni tanórák végeztével is, amint tanítványaitól követve, szabadidejében is magyarázott és tanított.

Most tehát a szokatlan áhelyezések joggal váltják ki a tanári kar kebeléből az elkésredést, s olyan hangok hallatszanak a gimnázium környékéről, mintha Lóky Béla dr. igazgató sértett hiúsága okozta volna az eltolásokat.

A debreczeni országos sakkverseny

Irta: Vécsey Özséb.

I.

Budapest, július 2.

A Magyar Sakkszövetség hivatalos lapjának, a Magyar Sakkújságnak júniusi számában egy igen örvendetes kijelentésre bukkantam: „Ez évben általában a magyar sakk-események dominálnak.” — Elgondolkoztam ezen a mondáson, mert van rajta elgondolnivaló. A magyar sakkolás fellendülésének ügye a magyar kultúra ügye. Rólunk külföldön nem a legelismertebb hangon nyilatkoznak. Ellenségekkel vagyunk körülveve, akik rosszakaró, gyűlölködő szemmel nézik törekvéseinket, örülnek kudarcainkon. Aki csak kevés ideig tartózkodott is külföldön, tudja ezt. Lebecsmérlik kulturánkat és hazánkat, a gulyás s fokosch honának tartják. A puszták országa Magyarország s e puszták központja Debrecen. És ime, az országos sakkverseny megrendezésével éppen Debrecen bizonyítja be, hogy van olyan kulturváros, mint akár Düsseldorf, akár Mannheim stb. Nemzeti kötelességünk bebizonyítani, hogy a magyar kulturaképes faj, mely a művelt nyugattal minden téren felveszi a versenyt. És nemcsak felveszi, hanem vezérszerepre hivatott. Éppen a sakk terén szerezhethetjük meg a hegemoniát s ha ezen az uton haladunk, bizton hiszem, hogy meg is szerezzük. A Magyar Sakkszövetség megalakulása (1911.) óta lihetetlenül fellendült a magyar sakkélet. Nem lehetett eltemetni, hiába károgtak a variak felette. — Verseny verseny után, újság újság után, könyv könyv után, rovat rovat után. Mestergárdánk a külföldön is általános ismert s éppen a most véget ért osztrák-magyar mesterversenyen bizonyította be, hogy egyenrangú ellenfél. A magyar sakkesemények ránk terelnek az egyetemes sakkvilág figelmét. E sakkesemények középpontjában pedig — nemzeti szempontból — a debreceni verseny áll.

Mikor a verseny tervezetét első ízben elolvastam, kétség, aggodalom fogott el. Ugyan is rögtön láttam a versenyvezetőség korszakalkotó, de éppen azért kissé kockázatos intencióját: a debreceni versenyt teliesen a német sakkszövetség mintaszerű versenyei alapján megrendezni. A budapesti és temesvári szövetségi versenyeken a központ a főturna volt, melyre nemcsak mestereket, főturnajátzókat, de ismertebb amatőröket is elfogadtak. Az eredmény természetesen az volt, hogy a mesterek érkeztek be az első helyekre. Ily módon nagyon bajos mestergárdát nevelni s egy-egy jelesebb főturnajátékos évről-évre részt vehet az ilyen versenyeken, nem tud eredményt elérni. Ezért helves, hogy a debreceni verseny vezetősége a mestereket elválasztotta a sakkoló fiataloktól, hadd küzdjenek az anyagi gondoktól mentesen a díjakért s produkáljanak nagyszerű alkotásokat, de a verseny központja legyen már egyszer a mesterképző főturna. Ha a neves főturnajátékosok ide szorulnak, itt is érdekes, idegizgató küzdelem lesz, az esélvek körülbelül egyenlők s a fiataloknak is alkalmuk nyílik az érvényesülésre. A primus inter pares elnyeri a mesteri címet, az már kizáratik a Helikon-ra törtetők közül. Így szaporodni fog mestergárdánk, ez pedig a fiatalságot állandóan ambicionálni fogja.

Ideális terv, megengedem — gondoltam magamban — de vajon kik lesznek azok a mesterek, akik az I. csoportban küzdeni fognak? Hiszen mestergárdánk még roppant kicsi!

Ez egyetlen nehézségemre is megkaptam a kielégítő feleletet. Hét nevezés érkezett be:

Asztalos Lajos dr., Bárász Zsigmond, Breyer Gyula, Chalupetzky Ferenc, Réti Richárd, Sterk Károly és Székely Jenő uraké. Mind-egyike a nemzetközi relációkban is ismert, értékes név. Lesz tehát egy kétfordulós verseny, amelyen minden játék klasszikus értékkel bír, amely iskolája lesz nemcsak Debrecen, de az egész ország sakkozójának.

Heten vagyunk, uram, heten — mondhatnák a költővel. Szándékom őket a debreceni közönségnek bemutatni. Nem vagyok szerénytelen, ha e jogot magamnak vindikálom, mert két éve állandó összeköttetésben vagyok velük, ismerem őket nemcsak mint sakkozót, hanem mint embereket is. látom idealizmusukat, mellyel a magyar sakkélet felvirágoztatásán fáradoznak, ezért megérdemlik, hogy Debrecen közönsége érdeklődjék irántuk, megszeresse őket. Messze vagyunk ugyan e tekintetben a külföldi állapottól, hol egy dr. Tarrasch, Lasker, Marco stb. laikus körök előtt is általános ismert, tisztelt és becsült nevek, de remélik, hogy végre a mi munkánkat is elismeréssel honorálja a magyar közönség, hiszen nem a láb, hanem az agy kultuszáról van szó, ez pedig megérdemli az érdeklődést.

Asztalos Lajos dr. igénytelen külsejű, de annál nagyobb tudású mester. Az egyetemen ismerkedtem meg vele, hol együtt hallgattuk a bölcsészetet s kezdettől fogva élénk barátság fejlődött ki közöttünk. Én vagyok az ő legjobb kibice, aki számtalanszor remekbe drukoltam érte. A fővárosi játékosok közt már évek óta tekintélynek örvendett, de a sakkvilágot váratlan sikerült fellépéssel lepte meg. Az 1912. évi boroszlói főturnán 9-ik volt, de nyomban utána a temesvári szövetségi versenyen Breyer után második lett s csak Földes elleni pillanatnyi indiszpozíciója gátolta abban, hogy az I. díjon ne osztozkodjék. Itt nyerte el a mesteri címet is, melvre azóta a Fővárosi Sakkozó Társaságnak a Magyar Sakkszövetség központi klubjának versenyén s az osztrák-magyar mesterversenyen méltónak mutatkozott. Hihetetlenül nyugodt játékos, aki illúzióért semmit sem kockáztat, simán, egyszerűen, de roppant erősen játszik. Sokszor bámultam éleslátását, mellyel egy-egy lépés legmesszibb kiható eredményeit felismeri. Néha 20—25 lépésig előre számít a legnagyobb precizitással. A teóriát legjobban ő ismeri, ezért játéka roppant tanulságos. Fizikuma kissé gyenge s ha ez nem akadályozza, úgy a debreceni versenyen a legszebb eredményre van kilátása.

Bárász Zsigmond régóta ismert mester, akiről a debreceni sakkozók téli vendégszerzésre alkalmával bizonyára megalkották véleményüket. Természetes játékerőit a teória csak elrontotta volna. Ő is reális alapokra fekteti játékát, de emellett szívós, fizikuma bármilyen megerőltető torna fáradozalmait játszva küzdi le.

Breyer Gyula a legfiatalabb az egész társaságban, de fellépése s eddigi működése me-teorszerű. Míg a budapesti szövetségi versenyek 5-ik helyezett, 1912-ben már Bárász-szal osztja az I. díjat a Budapesti Sakkör versenyén, Pöstyénben Ballával osztja a VII. és VIII-ik díjat, megelőzve Alapint, Salvet, Lowtzkyt, Yatest, Cohn E.-t. Hromádkát, Leonhardot és Johnert, 55 százalékos eredményével jogosítást nyert a mesterversenyeken való részvételre. A boroszlói mesterversenyen 18 mester közt a 11-ik helvet foglalja le. Temesváron pedig mindvégig vezetve, megnyeri az I. díjat. Játéka csupa ötlet, kombináció, mély s merész tervek halmaza. — Csupa ideg. Határtalan ambíció ösztönzi szép eredmények elérésére.

Chalupetzky Ferenc nemcsak Magyarország, hanem az egész világ legjobb levelezési játékos. Ez természetesen a praktikus játékban is félelmetes ellenfélle teszi.

Réti Richárd indul a legkevesebb kilátással. Szellemes játékos, de a magyarokkal szemben roppant elfogultan játszik. Bécsben a legszebb eredményeket éri el, itt még helyezett sem volt.

Sterk Károly és Székely Jenő a sakk bohémjei. És mert nem a sakkért élnek, azért élvezetes a játékuk.

A mesterversenyen való részvételét kilátásba helyezte Spielmann Rudolf nagymester is, az 1913-as Trebitsch-verseny s a magyar-osztrák mesterverseny szenzációs első győztese. Részvétele az első díj kérdését valószínűleg eldöntené, bár erősen meg kellene dolgoznia érte. A most lezajlott magyar-osztrák versenyen ereje teljében volt s csillogó ötleteivel, mély számításával, hihetetlen biztonságával elkábitotta a nézőket. Vérbeli támadójátékos, aki gyönyörű játékban nem egyszer győzte le a legnagyobb mestereket, mint Rubinsteint, dr. Tarrascht, Maróczyt stb. — Játzmátíit rendszeren a középijátékban bonyolítja le, de azért a végjátékban is otthon érzi magát. Egy baja van, rendkívül ideges. Kézének örökös remegése, ujjainak mozgása szemmel láthatólag bizonyítja azt a munkát, melyet egy-egy kombináció átszámítása alatt végez.

Ennyit a mesterversenyről.

Andrássy pártja

Megint tárgyalnak Tiszadobon

Azon a napon, amelyen a függetlenségi pártok a fuziót kimondották Andrássy Gyula gróf nyilatkozatot tett közlé, amelyben bejelentette, hogy új pártot alakít. A pártalakítás dolgában azóta a nyilvánosság előtt nem történtek elhatározó lépések, most azonban megvan már a pártalakítás első konkrét ténye. Andrássy Gyula gróf Tiszadobról a pártalakítás dolgában levélbeli felhívást intézett politikai barátaihoz. Ez a levél, az új párt első okmánva, a következőképpen hangzik:

Tiszadob, 1913. júl. hó.

Igen tisztelt barátom! Mint már bizonyára értesültél, egy új párt alakítását vettem tervbe, mely főként az alkotmányos rend helyreállítását, a közkormányzat morális feltételeinek megteremtését és a belviszályok megszüntetését tűzné ki célul. Igen kérek, légy szíves velem közölni azoknak a politikai barátainak és ismerőseidnek a neveit, akik tudomásod szerint az új pártalakulásban hajlandók volnának részt venni.

Szívélyes üdvözlettel

gróf Andrássy Gyula.

Erre a levélre most várja Andrássy a válaszokat.

Andrássy Gyula grófhhoz ma az egyik fővárosi estilap munkatársa kérdést intézett, hogy mi van az együttműködés tervével.

— Megindultak a tanácskozások — felelte Andrássy Gyula gróf — de a dolgok mai állásában még nem tehetek nyilatkozatot. Annyit mondhatok, hogy magam is híve vagyok és barátja az együttműködésnek. Most különben várom Károlyi Mihály grófit Tiszadobra.

Arra a kérdésre: van-e tudomása arról, hogy Beöthy Pál elnök bizalmas embereit azzal küldte az ellenzékhez, hogy a parlamenti örséget visszavonják s jöjjenek be tárgyalni a Házba. Andrássy Gyula gróf ezeket válaszolta:

— Ilyen tanácskozásokról nem tudok. De hallottam olyan ellenzéki véleményt, hogy a parlamenti örség visszavonása esetén be kellene mennie az ellenzéknek a parlamentbe és részt kellene vennie a tárgyalásokban.

Károlyi Mihály gróf ma délután el is utazott már Tiszadobra Andrássy Gyula grófhhoz.

VÁROS ÉS MEGYE

— Hajduvármegye választói. Kovács Gyula alispán szombat délelőtt kilenc órára hívta a központi választmányt, hogy a jövő évi végleges választói névjegyzék ügyében tárgyaljon.

Földeritik a Royal-szálló eladásának rejtelmait

Házkutatás Hauer Bertalan özvegyénél. — Az elsikkasztott ezüstneműeket megtalálták. — Biztosítási végrehajtás a „Royal” épületére.

Mintegy két esztendeje húzódik egy bünpör, mely egy debreceni szálloda átvétele körül keletkezett s mindez ideig csak a legközelebbi szereplők ha suttoztak róla. Ma azonban egy házkutatás során rendőri exisztencia is szerepelt az ügyben, így annak részletei nyilvánosságra jutottak s méltán foglalkoztatják a közvéleményt. Az érdekes ügyről a következő részletes értesülésünk van:

Néhány hónappal Hauer Bertalan halála után az özvegye eladta a kávéházat és a szállodát *Borgida* Farkasnak 230.000 korona vételárért, amelyben benne volt az egész leltárszerű berendezés, a szállodákban a butorok, fehérneműk, ezüstneműk. A szerződés megkötése és az átvétel közti időben az új vevőnek Jászberénybe kellett utaznia, ahol felesége és két gyermeke tifuszban megbetegedett és az egyik fiú meg is halt. Két hét múlva tért vissza Debrecenbe *Borgida* és első dolga volt, hogy a szálloda és kávéház átvételéhez fogjon. Amikor azonban megjelent a Royalban, nagy meglepetéssel látta, hogy a berendezés a szállodából, kávéházból és vendéglőből hiányzik és csak a butorberendezés maradt a helyén. *Borgida* Farkas följelentést tett csalás miatt Hauer Bertalanné ellen, aki időközben férjhez ment *Braun Béla* budapesti magánzóhoz.

A másfél év óta folyó bünyügyi eljárás során *Braun* Bélánét a debreceni törvényszék vádtanácsa vád alá helyezte és nagy eréllyel folyt a nyomozás abban az irányban, hogy kikutassák, hol rejtették el a szállodából és a kávéházból eltüntetett értékeket és berendezési tárgyakat. A budapesti főkapitányságon a napokban kihallgatták *Reiner* Illés és *Surányi* Ármint tanukat, akik vallomásukkal súlyosan kompromittálták az eladót.

Kiderült, hogy az eladás és az átvétel között lefolyt időben *Braun* Béláné hat láda szállítmányt küldött Debrecenből Budapestre *Reiner* Illés címére, amely szállítmányt azután részben saját lakására vitette, részben pedig rokonai és jó ismerősei között szétosztotta.

Reiner és *Surányi* kihallgatása után szükségessé vált a házkutatás foganatosítása, a mit a debreceni kir. ügyészség sürgönyileg rendelt el. A budapesti rendőrségre ekkor beidéztek *Braun* Bélánét, aki a kihallgatást teljesítő rendőrfogalmazó kérdésére a leghatározottabban tagadta, hogy nála, vagy tudtával bárhol is a Royal-szállóból eltűnt tárgyak volnának. Ezután foganatosították a házkutatást *Braun* Béláné budapesti, Nagy János-utca 33. szám alatti lakásán, de az eljárás ezuttal semmiféle eredményre sem vezetett.

Borgida ügyvédei erre újabb beadványt intéztek *Nagy* Kálmán vizsgálóbíróhoz, hogy most már széleskörű házkutatást rendeljen el úgy a vádoltnál, mint annak rokonainál és részletesen felsorolták azokat a személyeket, akik ellen alapos gyanújuk volt, hogy az ellopott értékeket rejtgetik; kérték egyszerűsmind *Braun* Béláné ingóságaira a bünyügyi zárlat elrendelését is. *Nagy* Kálmán vizsgál-

bíró e kérelemnek megfelelő végzést hozott, melynek értelmében a budapesti főkapitányság tegnap délután foganatosította a házkutatást, még pedig meglepő eredménnyel. A detektívek először is megjelentek *Vajda* Mihály doktor budapesti ügyvédnél, aki a József-körut 63. szám alatt lakik; az asszony ugyanis a perköltség biztosítására az ügyvédnek ingóságot adott át és az ügyvéd ezt természetesen egész jóhiszeműen elfogadta. A szállítmány néhány darabja *Surányi* Ármint-hoz a Nagyfuvaros-utca 23. szám alá került, egy másik része *Reiner* Illéshez, nagyrészt pedig magánál *Braun* Bélánál a Nagy János-utca 33. szám alatt találták meg. Magának *Braun* Bélánénak a lakásán a rendőrség rengeteg ezüstneműt és szállodai felszereléshez tartozó tárgyakat talált ládába elrejtve. — Egy szekrényben 81.000 korona értékű váltót, 38.000 koronáról szóló zálogjegyeket találtak, azonkívül különféle ezüstneműeket; *Hauer* Bertalanné, helyesebben *Braun* Béláné tagadta, hogy ezek az értéktárgyak a Royal-szállóból felszerelés tartozékai volnának, a rendőrség azonban figyelmen kívül hagyta tiltakozását és az értéktárgyakat bünyügyi zár alá vette.

A tegnapi házkutatás korántsem végződött teljes eredménnyel, amennyiben nem találtak meg az összes elsikkasztott értékeket és csak a további eljárás van hivatva kideríteni, hogy *Braun* Béláné kinek ajándékozta, vagy hová tüntette el a még hiányzó tárgyakat. A vevő *Borgida* Farkas kára azonban teljes felelősséget nyert, részint a már zár alá vett ingóságok által, részint pedig a bíróságnak újabb intézkedései folytán. *Nagy* Kálmán vizsgálóbíró ugyanis ma délben kibocsájtott végzésében elrendelte a házkutatást *Hajduböszörményben egy ottani birtokos lakásán*, miután a nyomozás adataiból gyanítható, hogy a keresett tárgyak ott találhatóak. Elrendelte továbbá a vizsgálóbíró a biztosítási végrehajtást a *Braun* Béláné tulajdonát képező Royal-szálló épületére és annak összes bérjöveldelmeire, végül újabb tanúk kihallgatását rendelte el.

Ipartestületi jegyzői tanfolyam Debreczenben

Julius 10—17.

A debreceni kereskedelmi és iparkamara az ipartestületek működésének fejlesztése céljából folyó július hó 10—17. napjain ipartestületi jegyzők részére továbbképző tanfolyamot rendez. A tanfolyamot a kamaránál tartják meg. A tanfolyam az ipartestületi élet gyakorlati igényeire tekintettel igen gazdag anyagu program szerint fog lefolyni.

A programból látható, hogy előadásokat tartanak a kamara tisztviselői közül: *Szavay Gyula*; az ipari érdekképviseletről; az iparfejlesztésről; az ipari hitelről. — *Rácz* Lajos dr., aki egyúttal a tanfolyam vezetője; az ipartörvényekről, ipari közigazgatásról; métréügyi szabályokról; ipari szövetkezetekről; iparosok nyugdíjáról. — *Rádó* Rezső dr.; általános jogi ismeretekről; iparosok adójáról; ipartestületek feladatáról a közlekedés javítása terén.

Megnyerte továbbá a kamara előadások tartására Debrecen ipari életének főbb kiváló szakférfiát. Így előadásokat tartanak: *Dávidházy* Kálmán ipartestületi elnök; az ipartestületek modern feladatairól. — *Sztankay* F. Béla főmunkatársak igazgató; a kisipari érdeklő technikai és technológiai alapismeretekről. — *Gáspár* Géza dr. munkásbiz. pénztári főorvos; a munkásbiztosításról. — *Balkányi* Ede dr. tiszt-

orvos; az iparegészségügyi alapismeretekről. — *Csurka* István, a debreceni iparostanonciskolák igazgatója; a tanonciskolák reformjáról; az ipari számvetés, könyvitel és levelezés fontosságáról. — *Scheib* Gyula debreceni ipartestületi jegyző; az ipartestületek ügy és vagyonkezeléséről.

Ezzel kapcsolatban a m. kir. postatakarék pénztár igazgatósága is egy kiküldött utján ismerteti a postatakarékpenztár hivatását az ipartestületi vagyonkezelésben.

A tanfolyam résztvevői meg fogják együttesen tekinteni Debrecen ipari intézményeit, kiválóbb iparvállalatait és a közhasznú munkáskerteket. A tanfolyamot értekezlet fejezi be, melynek feladata a kamara és az ipartestületek érintkezésének fejlesztése és hogy a jövőben tartandó újabb jegyzői tanfolyam irányai tárgyában megállapodást létesítsen.

A tanfolyamra már eddig 25 jelentkező van, újabb jelentkezések a megnyitáig elfogadhatók. Jelentkezhetnek az ipartestületek tisztviselői, a részvétel díjtalan. Részletes programot — előadások óra-beosztását — a kamara hivatala ad.

Rendelet az — amerikázás ellen

A kitiltott
„szerencse-készülék.”

Ne tessék semmiféle hazardírozásra gondolni. Sem valami készülő tömegsztrájkra. Legalább is nem olyan értelemben, mely az ipart és a munkát gátolja. A sztrájk itt inkább a — természet ellen készül s az „amerikázás” alatt egy élelmes londoni cég amerikai izü reklámja értendő. Mely veszedelmeket rejtő tendenciájával méltán rászolgált a hatóság figyelmére. Hatásában pedig vetekedik a kivándorlás nemzetpusztító erejével. Sőt talán még ennél is veszedelmesebb, mert ezt a „határrendőrség” ereje és lelkiismeretessége sem tudja feltartóztatni. Feltartóztatásához pedig egy egész minisztérium hazafias aggodalma és erélye kellett, amint azt az alábbi rendeletből látni méltóztatnak, mely a következőket írja elő szösz szerint:

16336. VII—c/1913. B. M. sz. körrendelet.

A Szerencse-készülék nevű eszköz kitiltása
Valamennyi törvényhatóságoknak.

Tudomásomra jutott, hogy Prof. Fred-Willmore londoni cég Szerencse-készülék címén a fogamzást gátló eszközt hoz forgalomba. Minthogy a nevezett cég ajánlata, illetőleg eljárása nemcsak szemérmetlen és erkölcsrontó, de nyomtatványában sok olyan is foglaltatik, aminek hirdetése és megvalósítása úgy a közegészségügyet, mint a közérkölcset, a bábák működésében vesztthozóvá teheti: ennél fogva a Szerencse-készülék forgalomba hozatalát Magyarország területén eltiltom. A szóban levő készüléknek leírását és ajánlását tartalmazó A tudás függetlenné tesz című nyomtatványtól és az ahhoz mellékelve levő igen tisztelt asszonyom megszólítással kezdődő sokszorosított levéltől, az állam érdekeit veszélyeztető tartalmuk miatt a postai szállítási jog Magyarország területére 755—1910. res. itteni szám alatt kelt rendelettel már megvonatott. A fentemlített készüléknek a magyar korona országai területén való postai szállításból való kitiltása iránt a m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur 32769—1912. sz. alatt kelt rendeletével szintén intézkedett; a m. kir. pénzügyminiszter urnak 49157—1912. sz. alatt hoztam intézett átirata szerint pedig a fogamzás meggátlására szolgáló bármely készülékre vagy szerre nézve a magyar szent korona országainak területén működő vámhivatalok részére általános behozatali tilalom áll fenn. A szóban levő Szerencse-készüléknek a vasúti és

hajózási szállításhoz is való kitiltása ügyében teendő illetékes intézkedés végett, jelen szám alatt s egyidejűleg a m. kir. kereskedelemügyi miniszter urat felkértem.

A miniszter helyett:
Jakabffy s. k., államtitkár.

A casus bellit Bulgária megállapította

Folynak a véres csaták

A szövetségesek közt a hadüzenet nélkül megindított háboru véres kegyetlenséggel folyik és pedig a szerb tudósítások szerint a szerbekre, a bolgár tudósítások szerint a bolgárokra kedvező eredménnyel, amint-hogy minden háboru elején így szokott lenni. Bulgária ma délután megállapította a casus bellit s így minden ellenkező reménykedés dacára most már hivatalosan is kitör a háboru.

A legutóbbi eseményekről a következő táviratok számolnak be:

A katonai helyzet.

Bécs, július 2. Bulgária — jelenleg még — két ellenséggel áll szemben: Szerbiával és Görögországgal és a polgár csapatok két-két haderőre felosztva nyomulnak előre. Az első bolgár haderő, mely Szófiát védelmezi, Caribrod körül van és jobb szárnyával Berkovisát, balszárnyával pedig Trónt öleli körül. A másik bolgár haderő Kisztenzsil előtt áll, a szerb Egripalánkával és Zletovóval szemben. Görögországgal szemben szintén két részre oszolva működik a bolgár haderő. — Az egyik rész a Stumicánál van és ez az a haderő, amely pár nappal ezelőtt elfoglalta Gewghelét. Ezzel a sikerrel Bulgária megszerzte a Vardar folyó legfontosabb stratégiai pontját és egyszersmind a Szalonikiba vezető vasutvonalat és kettéválasztotta a szerb és a görög haderőt. A bolgár csapatok másik része Kavalla és Seress között, a Strumica folyó jobb partján helyezkedett el.

A négy részre osztott bolgár haderővel szemben a szerb csapatok egy része a Nisava folyó völgyében áll, a másik része az üszkübi főhadiszállás körül, Kumanovo és Köprüli között helyezkedett el. A görög hadsereg zöme a szalonikiji főparancsnokság kommandója alatt áll és minduntalan változtatja helyzetét.

Katonai körök véleménye szerint Szerbia kétségtelenül meg fogja kísérelni, hogy Kisztenzsil felől Szófia irányába hatoljon, de Bulgária a győzelem minden reményével védekezhetik a támadás ellen, sőt csapatainak egy részével már is átment az offenzívába. — A bolgár csapatok fölényét csakis Románia elensúlyozhatná és azért valószínű az, hogy a háboru sorsát Románia magatartása fogja eldönteni.

Románia magatartása.

Bukarest, július 2. A macedóniai harcokról riasztó hírek terjedtek el a városban. A kormány is jelentéseket kapott, mire a király tegnap kihallgatáson fogadta a miniszterelnököt, a hadügyminisztert és a vezérkar főnökét. Majorescu miniszterelnök azután az orosz szerb és görög követekkel tanácskozott, a hadügyminiszter pedig az államvasutak igazgatójával konferált és elrendelte, hogy a román államvasutaknál szüntessék meg az áruforgalmat. A kormány tegnap hivatalos je-

lentést kapott több európai központból, hogy a béke ügye még nincs teljesen elveszve, mire a tervezett mozgósítást ismét elhalasztotta.

London, július 2. A Daily Telegraph jelenté Bukarestből: A szerb és görög követek határozottan kijelentették a román kormány előtt, hogy a bolgár oldalról provokált harcok a háboru kezdetét jelentik. A két követ hosszasan tanácskozott a miniszterelnökkel, majd az orosz követnél tett látogatást.

A szerb-bolgár harcok.

Belgrád, július 2. A szerb tüzérség elkecsereedett küzdelem közben Istip házáit összelövéldözte. A szerb gyalogság bajonett-támadása hátrálásra bizta a bolgárokat, akik mintegy tíz kilométernyire vonultak vissza kelet felé. Belgrádi hírek szerint a szerbek elfoglalták Kocsanát. A szerb csapatok állítólag Kisztenzsil irányába masiroznak. Kisztenzsil tudvalevőleg azon a csucsponton fekszik, ahol Szerbia, Bulgária és a macedóniai egykori török birtok érintkezik egymással.

Belgrád, július 2. A hadvezetőség a kormány utasítására minden előkészület megtett a háborura. A szerb haderő centruma nyomul előre. A részleteket stratégiai okokból nem hozzák nyilvánosságra.

A belgrádi lapok, a Tribuna, a Piemont és a Politika ma részletes jelentéseket kaptak a főhadiszálláson levő tudósítóktól. E jelentések szerint az Istip mellett lefolyt ütközet a szerbek győzelmével végződött. A szerb lovasság a bolgár csapatok üldözésénél Istiptől hét kilométerre keletre nyomult előre. A bolgárok sok halottat és sebesültet vesztettek és két bolgár zászlóalj teljesen megadta magát. A szerbek ezenfelül sok nehéz ágyut gépfegyvert és löszert zsákmányoltak. A szerb csapatok elfoglalták Drenk és Pitrisin községeket, egy másik csapat pedig Drenenót szállotta meg. Retke-Bukve mellett a harcok a szerbekre kedvezően folynak. Husz bolgár tisztet, ötvennyolc altisztet és hétszáz közlegényt fogtak el a bolgárokat a Zletovo és Bragalnica folyókig szorították vissza.

A szerb sajtóiroda győzelmi hírei nagy örömet keltettek a lakosságban. Hir szerint a diplomáciai viszony megszakítása és a háboru proklamálása közvetlen küszöbön áll. A szerb kormány a Bulgáriában élő szerbek védelmét Oroszországra bizza. Belgrádban ma tíz katonai kórházat nyitottak meg.

A bolgár kormány utolsó üzenete.

Szófia, július 2. (Hivatalos jelentés.) A bolgár kormány megbizta belgrádi követét, jelentse ki a szerb kormánynak, hogy Bulgária a legutóbbi összeütközéseket, melyekért a felelősség a szerb kormányra hárul, soha nem akarta és elő nem idézte. A szófia kormány, híven lojális magatartásához, még a legutóbbi szerb jegyzék átnyújtása előtt parancsot adott a hadműveletek beszüntetésére és ezt az utasítást később is megújította. A bolgár kormány ragaszkodik ahhoz, hogy a szerb csapatoknak ugyanilyen utasítás küldessék, mert ha a szerb kormány ily utasítást nem ad, akkor Bulgária elhárít magáról minden felelősséget.

Az Isztip melletti csata.

Belgrád, július 2. Hétfőn kora hajnalban történt az első összeütközés a bolgár és szerb csapatok között. A Timok melletti szerb hadosztály felderítő szolgálatot végzett, miközben bolgár lovassalakkal találkozott. Lövéldőzés támadt, mely csakhamar az egész vonalon folytatott harccá fejlődött. Nemso-

kára akcióba lépett a szerb tüzérség és gyilkos tüzelést zúdított az Isztip melletti bolgár gyalogsági hadállások felé, melyeket ez ágyutüzéssel nem sikerült kiűriteni, csak háromszor megújított szuronyroham után. A bolgárok szerb ágyuk gyilkos tüze alatt lassankint kénytelenek voltak visszavonulni.

A szerb tüzérség bombázásának megkezdése után Isztip város kigyuladt, majd pedig a szerbek rommá lötték a várost. A bolgár seregek, amelyek eddig kibírták az ágyuzást, kénytelenek voltak hátrálni és délen kiűritették Isztipnél levő hadállásaikat. Lassan vonultak vissza a bolgár oszlopok, de a szerb csapatok ismét bajonettel támadtak rájuk és végleg kiszorították pozícióikból az összes bolgár csapatokat.

Pavlovics tábornok, a szerb tüzérség parancsnoka erre új állásokba vonatta ágyuit és oldalról kezdte támadását a hátráló bolgárok ellen. Zavart menekülés lett ebből, a bolgárok óriási veszteségeket szenvedtek, míg végül a szerb lovasság, mely hét kilométerig követte őket, abbahagyta az üldözést.

A szerbek részéről 20 tiszt és 300 közember esett el. A bolgárok oldalán sokkal többen estek el.

Győzelmi hírek Szófiából.

Szófia, július 2. Az Isztip környékén lefolyt harcokban mindenütt a bolgár csapatok maradtak győztesek. A szerbek két napig harcoltak, de sehol se tudtak előrenyomulni. — Hétfőn délután a bolgárok ellentámadást intéztek Isztipnél a szerbek ellen és ügyes manőverrel visszavonulásra kényszerítették a szerbeket. A bolgárok ezután újból elfoglalták az isztipi pozíciókat.

Véres harcok.

Belgrád, jul. 2. A lapok nagy szerb győzelemről irnak. Hírek szerint 1000 bolgár foglyul esett és 40 ágyut zsákmányoltak a szerbek. Több ezer bolgár katona megsebesült.

Hartwig orosz követ minden órában jelentést tétet magának a csatáról.

Bécs, jul. 2. Megbízható forrásból eredő hír szerint Isztipnél a szerbek részéről 1000 a bolgárok részéről még ennél is nagyobb az elesettek száma. Az már teljesen bizonyos, hogy a hatalmak beavatkozni nem fognak.

Belgrád, jul. 2. A Sztampa jelentése szerint a tegnapi csatában 80 bolgár zászlóalj 200 ágyuval és 40 szerb zászlóalj 40 ágyuval vett részt. A bolgárok támadása oly heves és folytonos volt, hogy a szerbek nem juthattak fedett állásaikban s ezért minden altisztjük elesett, majd pedig már meglevő fedett állásaikat is kellett hagyni.

Proklamálják a háborút?

Szófia, július 2. A hivatalos körök kijelentik, hogy miután ma este hat órakor lejárt az a határidő, amelyet a bolgár parlamentaire az ellenségeskedés megszüntetésére kitűzött, Bulgária bekövetkezettnek látja a casus bellit.

Bécs, július 2. Diplomáciai körök a helyzetet válságosnak tartják, de mivel a két ország érintkezése még nem szakadt meg, biznak a béke lehetőségében.

Belgrád, július 2. Minden órában várják a háboru proklamálását, mert hiszen a háboru a valóságban már folyik is.

Szerb lapok a háboruról.

Belgrád, július 2. A szerb lapok azt írják, hogy a bolgár-szerb háboru rövid ideig fog tartani, de kegyetlenségben és vérengzésben páratlan lesz.

Letartóztattak egy csodaszép leányt

Nemzetközi szédelőgő szépség

Freund Harry gazdag bécsi bankár az elmúlt év végén Nizzában megismerkedett a strandon Aline Lovette Desraimes fiatal, csodaszép leánnyal. Alig egy-két hét múlva megvallotta a leánynak szerelmét és közölte, hogy a feleségétől válik és ha a válópöre befejezést nyer, feleségül veszi a leányt. A leány igent mondott a gazdag bankárnak, de néhány nap múlva közölte vele, hogy szülei nem egyeznek bele a házasságba, mert a bankárt nem találják megfelelőnek a számára.

Freund Harry mindenképpen azon volt, hogy a leány szüleit engedékenységre bírja, ami azonban nem sikerült. Végre is úgy oldották meg a kérdést, hogy elhatározták, hogy együtt fognak megszökni. A leány azonban közölte azt az aggodalmát szerelmesével, hogy hátha meggondolja a dolgot és ott fogja őt hagyni és ebben az esetben a legnagyobb szerencsétlenségbe kerül, azért arra kérte őt, hogy valami módon biztosítsa.

A bankár erre késznek nyilatkozott és biztosításképpen ötvenezer korona értékű Phönix-bányarésztvény helyezett el a Societé Generál-bankba letétként és a letétjegyet átadta a leánynak. Elutazása előtt azonban utasította a nizzai bankot, hogy ezeket a bányarésztvényeket utalja át a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank pesti főintézetébe.

Amikor ezzel elkészült, megállapították a szökés részleteit. Amikor az indulás ideje elérkezett, kalap nélkül, sietve érkezett meg a leány is. Közölte a bankárral, hogy szülei felfedezték tervét, szökésről szó sem lehet, mert lépten-nyomon vigyáznak rá. A bankár most már arra kérte a leányt, hogy adja vissza a letéti jegyeket, amire a leány kijelentette, hogy nem adhatja vissza, mert atyja elvette tőle. A bankár ezután az apához fordult, aki azonban csak annvit mondott, hogy nem bolond, hogy visszaadja.

Freund Harry a nizzai rendőrséghez fordult, Bécsbe utazott, de ott sem vették föl a panaszát végre a budapesti rendőrség megtette a szükséges intézkedéseket a leány kézrekerítésére. A leány azonban időközben értékesítette a letétjegyeket, kölcsönt kapott rá és a pénzen szüleiével együtt Newyorkba utazott, ahol a Hudson-trószót bízta meg azzal, hogy szerezze meg a letétjegyeket és a Budapesten lévő részvényeket is.

Közben elfogató parancsot adtak ki a leány ellen, de az amerikai leányhoz nem lehetett hozzáférni.

Igy mult el három hónap. Legutóbb elhatározta, hogy Budapestre jön és néhány nappal ezelőtt Budapestre érkezett anyjával együtt és a Hungária penzióban vett lakást.

Ma kora reggel Puskás Sándor és Bialoszkurszky lovag egy feltűnően szép leány társaságában jelentkeztek a központi ügyeletésnél azzal, hogy a feltűnő szépség Aline Lovette Desraimes kisasszony, akit a rendőrség már fél év óta keres. A leányt a rendőrségen kihallgatták és kihallgatása után letartóztatták.

A rendőrség most nagy apparátussal nyomoz ebben az ügyben, mert az a gyanúja, hogy az amerikai leány egy szélhámos szövetkezet szolgálatában állott és valószínűnek tartják, hogy ugyanazzal a leánnyal van dolguk, aki egy évvel ezelőtt egy orosz mágnastrószó módon kifosztott.

Színház

* „Weisz Pista a huszár“ moziszekecs és egy óráig tartó cabaret lesz két óras előadásban szombat este fél 8 és fél 10 órakor. Vasárnap este 7 és 9 órakor, emelt helyárak mellett az Apollóban!

HIREK

*

— **Náray-Szabó államtitkár nyugalombavonulása.** A hivatalos lap mai száma a következő királyi kéziratot közli:

Vallás- és közoktatásügyi magyar miniszterem előterjesztésére Náray-Szabó Sándor dr. államtitkárt ezen állásától, sok évi buzgó szolgálata elismerése mellett, saját kérelmére fölmentem. Kelt Bécsben, 1913. évi június 28-án. FERENC JÓZSEF s. k. Jankovich Béla s. k.

Náray-Szabó Sándor Zichy János gróf minisztersége alatt, 1910-ben lett címzetes miniszteri tanácsosból egyszerre államtitkárrá. Ettől kezdve a minisztériumban, melyben szinte állandó volt a személyváltás, oly nagy munkásságot fejtett ki, hogy három évi működés után már nyugalomba vágyott. Legnagyobb érdeme, hogy számos gyógypedagógiai intézetet alapított, s a testi vagy szellemi fogyatkozásban szenvedő gyermekek nevelését európai színvonalra emelte.

— **A hajdudorogi püspökség ellen.** A román nemzetiségi párt hivatalos lapja, a „Romanul“ újra agitációt indít az új magyar görög-katolikus püspökség ellen és azt javasolja, hogy a románoknak a rosszul informált pápától a jól informálandó pápához kell főlebbezniük és rá kell mutatni különösen arra, hogy az új püspökség területi összeállítására geográfiai képtelenség. Maniu Gyula a „Romanul“-nak adott nyilatkozatában azt ajánlja, hogy újra egész sereg népgyűlést kell rendezni és a tiltakozásokat egy nagy küldöttség útján kell a pápa tudomására hozni.

— **Megnősül a walesi herceg.** Brüsszelből táviratozzák: Hír szerint a walesi herceg legközelebb megnősül. Az angol trónörökös vagy az egyik mecklenburg-strelitzi hercegnőt, vagy pedig a román trónörökös pár leányát, Erzsébet hercegnőt fogja eljegyezni. Mária trónörökös, a hercegnő anyja, angol hercegnő.

— **Herceg Ferenc lovagias ügye.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Herceg Ferenc és Buza Barna közt keletkezett lovagias ügyben ma Buza segédei levelet irtak felüknek s közlik vele, hogy miután Buza Herczegről mint közszereplő emberről mondott kritikát az ügy lovagias elintézését nem engedik meg, hanem forduljon Herceg a bírósághoz.

— **Iparostanonciskolai tanítók tanulmányútja.** Debrecenben most fejezték be az iparostanonciskolai tanítók részére rendezett ipari rajztanfolyamot, amelynél Pest, Berreg, Brassó, Árva, Csik, Zemplén, Csongrád, Békés, Bács, Bihar, Trencsén, Szabolcs, Hajdu stb. megyékből több tanító vett részt. A szaktanfolyamot hallgató tanítók ma reggel, Sztankay Béla fémipariskolai igazgató vezetésével Nyíregyházára utaztak, hogy a városban látóvalókat tanulmányozzák. A tanítókat a városi tanács részéről Trak Géza tanácsos, az iparostanonciskola részéről Orsovsky Gyula igazgató, a nyíregyházi iparintézet részéről Zomborszky Dániel elnök fogadták. A tanulmányozók megtekintettek több gyártelepet, továbbá a szegényházat, a vármegyei muzeumot, az iparostanoncotthont, a próbakutakat, a vármegyei házat, a római katolikus templomot, az evangélikus népiskolát. Déli egy órakor nagy közös ebédet rendeztek a Jurás-féle Bocskayvendéglő kerthelyiségében, azután a Sóstóra rándultak ki.

— **Zátonyon egy osztrák hajó.** Fiuméből táviratozzák: A Cattaróból Trieszt felé haladó „Lovrinac“ osztrák gőzös Zlaim közelében zátonyra futott. A hajó veszedelmes helyzetben van. Az utasok és a személyzet közül senkinek sem történt baja. Triesztből a „Cetlops“ hajót küldték ki a „Lovrinac“ segítségére.

— **A fiumel feketehimlő.** Fiuméből táviratozzák: A kerületi munkásbiztosító pénztárnál ma megjelent Mileunschigg Mihály 20 éves lakatos és beteget jelentett. Az orvos megvizsgálta és konstatálta, hogy feketehimlős. Rögtön beszállították a járványkórházba, a pénztár helyiségeit pedig fertőtlenítték. A fővárosi jelentés szerint a tegnap beszállított három beteg közül csak kettőn állapították meg a feketehimlőt. Eddig husz megbetegedés fordult elő.

— **Elhunyt kereskedő.** Már tegnapi számunkban jelentettük, hogy Debrecen kereskedő társadalmának egyik oszlopos, régi tagja, nagymegyeri Raics Lajos, a mindenki szeretett „Raics bácsija“ dőlt ki az élők sorából. Távozásával ismét kisebb körre szorult azon keveseknek száma, kik önjerejükkel, alkotó tevékenységükkel vettek részt az osztály társadalmi jelentőségének megalapozásában, kik az uttörés és kezdeményezés nehéz munkáját végezték. A patriarkális kort ért, közszeretben állott öreg ur változatokban és küzdelmekben gazdag pályafutása méltán szolgálhat lelkesítő példaként annak az újabb kereskedő nemzedéknek, mely a régi példákon okulva, a tisztas kereskedelem közérdekeinek szolgálatában kívánja ambícióit feltalálni. Mint ifjú legionárius a negyvennyolcas mozgalmakat követő olasz szabadságtörökvésekben aktív részt követel magának. Hazatérve, azzal a rajongó lelkesedéssel, mely pályájához mind végig kötötte, virágzó üzletet alapít, mely az akkori debreceni piac kereteit túllépve, erős szálakkal fűzi őt az ország legkiválóbb kereskedőházaihoz. A szilágysági vasutak kiépültével, mely körülmény bénítólag hatott a virágzását élő debreceni kereskedelemre, neki is meg kellett érnie alkotásainak pusztulását. Ettől kezdve mint az évszázados „Rickl József Zelmos cég“ beltagja, a helybeli ág. ev. egyház vezérférfia, számos jótékonyági egyesület és emberbaráti intézmény lelkes tagja, fejt ki buzgó tevékenységét egész az emésztő kor okozta csendes elhunytáig. A megboldogultban nagymegyeri Raics Károly vezérkari őrnagy és Raics Lajos az országosan ismert sportbarát édes atyját, Polster Adolf igazgató pedig forrón szeretett apósát gyászolja.

— **Nyolcvannégy millióra keresnek örökösöket.** A hivatalos lap mai száma közli azt a hírt, hogy a bíróság föl hívja ez év március hó 8-án elhalt Wodiáner Albert báró örökösét, hogy hat hét alatt jelentkezzenek. Az örökség összege 84.000.000 korona. Az örökösök híre szerint Ferry Lipótné grófnő és a Nemess grófi család leszármazottai.

— **Póthitel a kaszárnyákért.** A közös kaszárnyáknál oly méretű javítások szükségére állott elő, hogy a tanács ezek végrehajtására a legközelebbi közgyűléstől 15.000 korona póthitelt kér.

— **Negyven asszony öngyilkossága.** Londontól táviratozzák: Durangó városnak negyven asszonya öngyilkosságot követett el, mert a lázadók, akik a mult héten a várost megszállták, brutálisan bántak el velük. Konzuli jelentések szerint a lázadók úgy viselkedtek, mint a banditák. Az üzleti negyed legnagyobb részét felgyújtották. Kormánycsapatok indultak, hogy a további kegyetlenkedéseket megakadályozzák.

— **Tennis ingek Frank testvérekénél, a megyeháza mellett.**

Mandel Lipót

cipőáruházát

Piac-utca 28.

Városi bérház sarokhelyiségébe helyezte át.

Telefon 352.

Telefon 352.

Hímzett batist bluzok nyakkal K 5.
Színes grenadín bluzok remek
színekben K 5. Színes mosó
bluzok szép színben 3 korona

Halmágyi főüzletében,
a főpostával szemben.

— **Kinevezés a postán.** A posta- és távirdaigazgató Gavallér József és Barczag István debreceni első osztályú posta- és távirda-kezelőket posta- és távirda-segéd tisztékké nevezte ki.

— **Beiratás a polgári fiúiskolában.** A debreceni nyilvános m. polgári fiúiskolában a jövő tanévre szóló beiratások d. e. 9—12-ig eszközöltek. Tandíj egész évre 70 korona. Az igazgatóság. (Jókai-utca 8. sz.)

— **Az újságíró lovagias ügye.** Nadas Sándor, a Pesti Futár felelős szerkesztője lapjában cikket adott közre, melyet gróf Keglevich Pál sértőnek talált magára nézve és gróf D. Orsay Aladár főhadnagy és báró Stirpschitz Hugó hadnagy után lovagias elégtételt kért Nadas Sándortól, aki dr. Fuchs Jenő ügyvédet, az ismert vívóbajnokot és Jób Dániel író-t nevezte meg megbízottainak. A megbízottak tegnap délután ültek össze tanácskozásra. Nadas Sándor segédei felük nevében abból az igen helyes újságírói elvből indultak ki, hogy tényállításként lovagias elégtételadásnak helye nincs. A segédek rövid tárgyalás után közös jegyzőkönyvet vettek fel, amelyben Nadas segédei megállapították, hogy a cikk határozott esetre vonatkozó tényállításokat és azokhoz fűzött kritikát foglal magában. Mivel a kérdéses cikkben foglaltak közérdekből íródtak és valóságuk esetén tartalma miatt lovagias eljárásnak helye nincs, hanem a bíróság elé tartozik annak megállapítása, hogy a cikkben foglaltak megfelelnek-e a valóságnak. Nadas Sándor ezek alapján a lovagias elégtételt ezúttal megtagadja.

* „Weisz Pista a huszár“ és „A gyilkos“ együtt lesz egy előadásban bemutatva szombat délután 4 órakor és vasárnap délután 3 és 5 órakor, olcsóbb helyárak mellett az Apollóban.

— **Hütlén soffőr.** Farkas Imre debreceni bérautomobil-tulajdonos a rendőrségen panaszt tett Katona András soffőr ellen, aki több esetben a viteldíjak összegét nem számolta el, illetőleg kisebb összeget szolgáltatott át a tulajdonosnak annál, amit tényleg átvett. Így mintegy 300 korona értékű megkárosította főnökét.

— **Amerikában agyonlőtt magyar.** St. Louisból jelentik, hogy ott agyonlőttek egy Ensinger György nevű kocsiist, aki magyar származású. A kocsi egy vendéget vitt kocsiján a város közelében levő Affton-csárdába. Amíg az utasa vacsorázott, addig a kocsi az istállóban várakozott. Kilenc órakor revolverlövés zaja riasztotta meg az embereket. Amikor kiszaladtak, valaki a sötétben rájuk kiáltott: „Föl a kezekkel!“ Kevéssel ezután a csárdában levő férfiak fölfegyverezték magukat s megindultak az istálló felé. Az istálló padlóján Ensinger György holtan feküdt. A szerencsétlen embert előbb fejbe lőtte a titokzatos gyilkos, majd a szívébe röpített egy golyót. A rendőrség a helyszíni szemle megejtése után vérebekekkel indult a gyilkos nyomozására, de a vérekek csak a közelben levő vasúti sínekig szaglátkak s ott megállottak. A rendőrök erre visszatértek az istállóhoz, hogy újra elinduljanak a vérebekekkel. A kutyák ugyanazt a nyomot követték és a vasúti síneknél tovább ismét nem akartak menni. A rendőrség azt következteti ebből, hogy a gyilkos fölugrott a kevéssel kilenc óra után arra robogó tehervonatra. A rendőrség folytatja a nyomozást s reméli, hogy világosságot sikerül deríteni erre a titokzatos gyilkosságra.

— **Balesetek.** Kovács János 13 esztendősen cseléd futva akart valami parancsot teljesíteni. Eközbe neki szaladt egy kiálló szögnek, mely homlokát a szeméig felhasította. — Vundrucz András újságíró eszett és lábát kitörte. A mentők a közpórházba szállították mindkettőjüket.

— **A „Mészárosító részvénytársulat“** felszámol, miért is a felsőgallai és miskolci égetett meszet ezentúl a Magyar általános közszénbánya részvénytársulat (Budapest, V., Zoltán-utca 2.) közvetlenül árusítja.

— **Betörés a takarékpénztárba.** A dunavecsei csendőrség táviratban értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy a dunavecsei takarékpénztárba az éjszaka betörték. Felfeszítették a Wertheim-szekrényt és abból kétezeröttszáz koronát elloptak. Miután az a gyanú, hogy a betörők budapesti emberek, a budapesti főkapitányság is megindította a nyomozást.

— **Halálraítélt asszony.** Berlinből táviratozzák: A napokban Kottbus város esküdt széke borzalmas bünpör tárgyalását kezdte meg. Köckeritz Lina dreblai lakos állott a bírál előtt azzal a váddal terhelt, hogy kedvesét, Fröhlich Károly munkást álmában meggyilkolta, a holttestet feldarabolta és a meggyilkolt szerető szívére — amint azt a vizsgálóbíró előtt tett vallomásaiban beismerete — zsirban kisütve megette. Tegnap este hozott ítéletet a kottbusi esküdtszék. Köckeritz Linát kötél általi halálra ítélték.

— **Örült, vagy libatolvaj?! A** téglavető környékén nap-nap után észlelték, hogy a nyomásról az ott legelésző libák eltűnedeznek. Lesbe álltak tehát a tulajdonosok s napokon át figyelték a járókelőket, de mintha a libatolvaj megsejtette volna, hogy figyelik, nem mutatkozott. Tegnap azonban ismét eltűnt vagy három darab aprójszág s a lesbenállók keresésére indultak. Nem kellett soká kutatniok, mert a közeli gödrökből erős libagógogás hallatszott. És pedig azért, mert egy ismeretlen asszony a buta ludakat tengerivel magához édesgette, aztán lábukat összekötözte és mintha dolgát rendben végezte volna, el akart a lopott libákkal ilanni. Majd mikor rajtaütöttek, óriási lármát csapott és örültnek tetette magát:

— Hozzám ne nyuljanak — ordította torkaszakadtából — mert örült vagyok!

Aminek a megkárosított emberek hitelt is adtak, engedték, hogy a libákat az ismeretlen asszony elvigye és csak azután tettek jelentést a csendőrségen.

— Valami örült asszony nap-nap után összeszedi libáinkat! — panaszták.

Persze a csendőrség nem ült fel a mesének, hanem kinyomozta a libatolvajt Szepesi Juliánna nevű rovtu asszony személyében, akit nyomban le is tartóztattak és holnap adnak át az ügyészségnek.

— **Lopás a váróteremben.** Dobozi Béla budapesti lakos a harmadosztályú váróteremben várta az induló vonatot. Eközben kézipodgyászát egy pad alatt helyezte el, majd ételneműeket ment bevásárolni a váróterem tulsó részébe. Távozását Szilágyi Józsefné újhértói lakosnő arra akarta felhasználni, hogy a gazdátlan csomagot megkaparintsa és azzal megszőkjék. A rendőrség azonban tettenérte és letartóztatta.

— **Megölte a marólug.** Pár nap előtt megirtuk, hogy Dudás Lajos 14 éves fiú azért, mert szülei megdorgálták, marólugot ivott. A szerencsétlen gyerek ma délelőtt a szenvedett sérülésekbe belehalt. Az ügyészség az eset körül a vizsgálatot lefolytatta s a felelősség kérdésében senki ellen sem emel vádat.

— **Elegáns szalma- és Panama kalapok** Frank testvéreknél, a megyeháza mellett.

ÓRAJAVÍTÁSOK

legjobban !! legolcsóbban !! jótállással
Kurián Gyula órásnál. Debreczen, Piacz-u. 42.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsze.

Magyar hitel	814.50
Osmirák hitel	17 —
4 százalékos koronajáradék	51.10
Allanvadás	697 —
Jelzőbank	16 —
Rimamurányi	882.50
Halgótársaság	748 —
Közzli vasút	632.50

Irányzat:

Magánleszámitolási kamatláb:

cs 5 1/8 %, Berlin 5 1/4 %, London 4 1/2 %

Budapesti gabonátőzsde.

Szara K. (Strasser és Közig) debr. bizományos savirati jelentés	—
szara májusra	11.29
„ júliusra	11.78
„ 1913. okt.	8.10
Rozs októberre	—
„ júliusra	8.59
Zab októberre	7.44
„ júliusra	7.45
Tenye 1914 s. május	7.44
aug	7.85
Keszára ártartó.	7.85

A Ritz-szálló csődje. Budapesti tudósítónk jelenti: A kereskedelmi- és váltótörvényeszek a Ritz-szálló Részvénytársaság ellen tegnap elrendelte a csődöt. A bíróság tömeggondnokká Püspöky Emil fővárosi ügyvédet nevezte ki. A tömeggondnok kijelentette, hogy a szálló üzemet továbbra is fönn fogja tartani; azonban az üzemvezetésben lényeges újításokat szándékozik behozni. Megszünteti mindazt az oktalant s rosszul elletett formalitást, mely a közönséget a szálló látogatásától visszatartotta, de azért az etablisszman nívója megegyezik a főváros elsőrangú ismert hoteljaival. Egyébként a csőd elrendelése dacára a szálló nagyobb hitelezőiből alakult csoport még nem adta föl a reményt, tegnap délután, s ma délelőtt volt kibontakozó tárgyalás.

Félmillió csőd Szatmáron. Szatmárról jelenti tudósítónk: Napok óta suttogva beszélték a városban, hogy egyik közismert nagy fűszeráru szatmári cég fizetési zavarokkal küzd. A hírt megerősítette a törvényeszeknek egy tegnap délután hozott végzése, mely szerint Kaufmann Ignác bejegyzett szatmári fűszeráru kereskedő ellen a csődöt elrendelte és tömeggondnokul Haday Lajos dr. szatmári ügyvédet rendelte ki. A cég passzívái, hír szerint 460,000 koronára, aktívái 310,000 koronára rúgnak. Kaufmann Ignác üzlete egyik legtekintélyesebb fűszeráru cége volt Szatmárnak. A cég tulajdonosa Kaufmann Ignác közel két évtizedes szorgalmas iparkodással feleltette növekvő üzletét. A három év előtti bankalapítási láz örvényei őt is elragadták és százezer korona készpénzzel egyik alapítója lett a Bank-egyesület r.-t.-nak. Mint ismeretes, a Bank-egyesület megbukott és Kaufmann pénze is odaveszett. A pénzkrisis heálltával közel háromszázezer koronás építkezése is súlyos teherként nehezedett Kaufmann vállaira, úgy, hogy fizetéseit kénytelen lett beszüntetni. Kaufmann egyezkedik hitelezőivel és valószínű, hogy sikerülni is fog neki.

Fizetéseképtelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetéseképtelenségeket jelenti: Lerner Elek Kassa, Zeitz József Temesvár, Deutsch és Mellinger Budapest, Drexler Ferenc Besztercebánya, Molnár Jánosné Temesvár, Orbán Nagy és Tamás Székelyudvarhely, Sinberger Salamon Balázsfalva, Radó I. Dezső Nagyvárad.

Ingatlanok forgalma.

Csige József és neje Loós Zsuzsanna veszi Csige Sándor és neje Katona Sárától balmazújvárosi legelő illetőséget 420 koronáért.

Özv. Árvay Lászlóné és Rhédev Lajosné veszi Holes Jánostól debreceni házát 23,000 koronáért.

Lukács Gézáné Székely Amália veszi Hrabéczy Zoltántól debreceni ingatlan illetőséget 3500 koronáért.

DALMA

Telefon 945. ::: Telefon 945.

Tüzifa, köszén

igen olcsón beszerezhető

SZÜGYINÉL, (Hungária-malom mellett.)

Ugyanott 2 és 3 méteres akácfa olcsón kaphatók.

1721—1913. tk. sz.

Árverési hírdetményi kivonat.

A püspökladányi kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a Hajdú-ugyei Takarékpénztár és több csatlakoztatott végrehajtatonak Aszódi Márton és Társai végrehajtást szenvedők elleni 600 kor. tökekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék, a püspökladányi kir. bíróság területén levő Püspökladány községben fekvő, a püspökladányi 5. sz. betétben A l. 1—3. sor 891, 920/1, 920/2. hrsz alatt felvett 473 négyszögöl területű, a beltelekben fekvő 665 öisz. ház, udvar és kertre utóajánlattevő ajánlata folytán az újabb árverést 2310 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1913. évi július hó 18. napján délelőtt 9 órakor** a kir. járásbíróóság árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is, azonban annak kétharmadán alól eladatni nem fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. 60. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Püspökladány, 1913 évi június hó 4-én
Kókay s. k., kir. aljbíró.

CSIZ-FÜRDŐ.

A kontnens legerősebb Jód-Brómos forrása, nagy radioaktivitással. Meglepő győgyeredmények mindazon bajoknál, ahol a jód és bróm mint specifikus gyógyszer jó alkalmazásban

Fürdőmegnyitás május hó 1-én.

Meleg jódos fürdők, hidegvizkurák, hydropathiai be-
rendezések, izasztó, soványító, hizlalo kurák, széna-
vas fürdők. **Modern újítások.** Kényelmes olcsó lakások,
szanatorium, szórakozások. Állami hivatalnokok, katoná-
tisztok a elő- és utóidényben 50% engedményben rés-
zesülnek. Máv. külön betegpénztár, a kerületi betegse-
gélyző pénztárak szanatoriuma. Posta, távirda, telefon,
vasútállomás helyben. Hivatalos fürdőorvosok

Dr. állós Jenő, Dr. Pazár László.
a háznál történő ivókurához rendel-
hető a forrásnál és **ÉDESKUTY L.**
főlerakatában Budapest. — Kapható
minden gyógytár- és ásványvízkereskedésben.

**!! PADLÓ-LAKKOK !!
és Marx-féle zománc-festékek**

minden színben **BLUMBERGER** fes-
tékkereskedésében, Hatvan-utca 13.
Telefon 621. !! Cégre tessék vigyázni. !!

BÉKA

női és férfidivat-áruház
megnyilt Piac-utca 1. sz. alatt
(Muraközy gyógyszerár mel-
lett). Üzleti élv. finom árú olcsón.
Selyem nap- és esőernyők míg a készlet tart drb 5 K.

**HOTEL
NEW-YORK
BÉCS**

Új megnyitás! **WIEN, II., SPERLGASSE 5.** Új megnyitás!

Pompás 5 perenyire a városi központtól. **100**
új epalet. Az Északi vasút (Nordbahn) és az **szoba.**
Észak-nyugati vasút (Nordwest-
bahn) pályaudvarainak közvetlen
közelségében. — Előkelő családi szálloda. — Központi fűtés

Hideg és meleg víz minden szobában. Fürdők a házban. Eleg-
gáns hall. zene-, író-, és olvasószobák. Kétféle konyha. Szobák
3 korona 60 fillértől feljebb. Tulajdonos: **GEIRINGER KÁROLY**

Mit kiabál?

hiszen min-
denki tudja
már hogy a

**MÁGNÁS
CIPŐKRÉM**

Minősége kitűnő
puhit, tisztít
fényesít.

Gyártja: **HERCZEG és GEIGER**
csász. és kir. udvari szállító Budapest.
KAPHATÓ MINDENÜTT.

DONOGÁN ÉS SOMOSSY

Hajdúvármegye
::: szállítói :::

DEBRECZEN,

Kistemplom-
::: bazár :::

**FÜRDŐRUHÁK,
KALAPOK,
CZIPŐK
NYÁRI
PAPLANOK,
Dörzs törülközők**

!!! óriási választékban !!!

Thurzó-Füred.

A deli Szepeességének egy remeke ősi fenyvesek
közepette. Vasúti állomás **Gölniczbánya. 572**
méter. Posta és távirda helyben.

Elsőrangú klimatikus gyógyhely.

Vizgyógyintézet, vizkurák, inhalációk, diétás kurák, nap-
és szabad tófürdők, villanyozás és massage.
Mindennemű idegbajok, légzési, emésztési, vérkeringés,
anyagcsere és más egyéb bajok ellen.

Igen védett hely. Állandóan enyhe, szép tavaszi idő-
járással. Kétféle konyha és olcsó ellátás. Elő- és utó-
idényben 30 százalék, július elejétől 6 heti tartózkodás
után 60 százalék árengedmény. Szobák egész időnyre
olcsó átalányban bérelhetők. — Állandó fürdőorvos: **Dr.
Vladár József.** Prospektussal szolgál a fürdőigazgatóság.

A nő legszebb ékessége

a habos dús hajzat

minden olyan hölgynek az óhajta, akinek gyöngye
a hajnöveése, akinek a haja hullik, hasadozik és
török, a haja korpásodik, korán őszül stb. —
Egy komoly szakember a következő hajápolási
eljárást ajánlotta, mely fényesen be is vált:

Hetenkint egyszeri mosás a Dralle-féle
„Kopfrein“ fejmosóporral (30 f.). Együttal
rendszeres, erőteljes bedörzsölés és kenő-
gyuras a

Dr. Dralle-féle nyírfavizzel

(2:50 és 5— K).

Száraz, merev és törékeny hajnál a fejbőrt és a
haját a Dralle-féle nyírfabrilantinnel (80 f. és
120 K) dörzsöljük be. Sok lelkesült elismerő-
levél orvosoktól és magánosoktól. :: Követeljen
határozottan „Dr. Dralle-félt“ :: :: ::

az összes gyógyszerárakban, drogeriák-
ban, illatszerkereskedésekben, szappan- és
jobb fodrászüzletekben.

Georg Dralle, odenbach a. E.

THIERRY A. GYÓGYSZERÉSZ BALZSAMA

Allein echter Balsam
aus der Schutzengel Apotheke des
A. Thierry in Pregrada
bei Rohitsch-Sauerbrunn

nőknek fájó emlők, tejmegindítás, fekélyek, ütés, szurás, lővés, vágás vagy zúzódás által
okozott sebeknél kitűnő gyógyhatású szer. Idegen testek eltávolítására mint: üveg, szálka,
por, serét, tűske stb. kinyesek, karbunkulus, képződmények, valamint rák ellen, fereg,
rothadás, körmögnyelés, hólyag, égési sebek, hosszú betegségekkel előforduló föllekvésnél,
vérkelesekkel, fültyánál, valamint kipállás esetén csecsemőknek stb. stb. kitűnő hatású.

2 légyel ára K 3:60 a pénz előzetes beküldése vagy utánvétel mellett kapható.

Budapesten kapható: **Török József** gyógytárában, valamint az ország legtöbb gyógy-
szertárában. Nagyban: **Thalmayer és Seitz, Kochmeister Utóda, Radanovits Testvérek** drogeriák-
ban Budapesten kapható. Ahol nincs lerakat rendeljünk közvetlenül!

Thierry A. Órangelgyógytárából, Pregrada, Rohitsch mellett.

Utóleráhatatlan hatású tüdő- és mellbetegéknél, enyhíti a katarust, meg-
szünteti a fájdalmat okozó köhögést. Torokgyuladást, rekedtséget és gégebaj-
okat megszüntet, valamint lázt, különösen jó hatású gyomorgörcs és kolika ellen,
kat megszüntet, valamint lázt, különösen jó hatású gyomorgörcs és kolika ellen,
Gyógyhatású aranyer és altesti bántalmaknál, tisztítja a veséket, étvágygerjesztő,
elősegíti az emésztést. Kitűnően bevált fogfájásmál, odvas fogak, szájbüznél, vala-
mint az összes száj- és fogbetegségek, hirtőges ellen, megszünteti a száj vagy gyö-
mörtől eredő bűzt. Jó hatású pántlikagillisztánál. Meggyógyít minden sebet, seb-
helyet, orbáncot, láztól eredő hólyagot, kelest, szemölcsöt, égési sebeket, meg-
fagyott testrészeket, vart vagy kiütést. Fülbántalmak ellen kitűnő hatású. Min-
den háznál különösen influenza, kolera vagy más járványoknál kéznél legyen.

Irjunk: **Thierry A. Órangelgyógytárának Pregrada, Rohitsch mellett.**

12 kis vagy 6 dupla vagy 1 speciálüveg 560 korona.

Nagyobb rendeléseknél jelentékeny árengedmény!

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi Centifolia-kenőcse.

Megakadályoz és megszüntet vérméregzést, fájdalmas operáció-
kat leggyakrabban feleslegessé tesz. Használatos gyermekágyas
okozott sebeknél kitűnő gyógyhatású szer. Idegen testek eltávolítására mint: üveg, szálka,
por, serét, tűske stb. kinyesek, karbunkulus, képződmények, valamint rák ellen, fereg,
rothadás, körmögnyelés, hólyag, égési sebek, hosszú betegségekkel előforduló föllekvésnél,
vérkelesekkel, fültyánál, valamint kipállás esetén csecsemőknek stb. stb. kitűnő hatású.

2 légyel ára K 3:60 a pénz előzetes beküldése vagy utánvétel mellett kapható.

Budapesten kapható: **Török József** gyógytárában, valamint az ország legtöbb gyógy-
szertárában. Nagyban: **Thalmayer és Seitz, Kochmeister Utóda, Radanovits Testvérek** drogeriák-
ban Budapesten kapható. Ahol nincs lerakat rendeljünk közvetlenül!

Thierry A. Órangelgyógytárából, Pregrada, Rohitsch mellett.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetésekre telefonon felvilágosítással nem szolgálunk.

Levelezés

Marozil Nagyon szeretném, ha már velem lehetnél. Legalább együtt gondolunk **Óra!** „Fiatal gazdának” levele van a kiadóba.

Lakás

Három szobás modern uri lakás, hozzávalókkal augusztus 1-től olcsón kiadó. — Magos-utca 18.

Üzlethelyiség

Homok-u 74. szám alatt levő **üzlethelyiség** lakással együtt azonnal kiadó. Értekezhetni Piac-u. 19. szám alatt a bankban.

Lakatos vagy asztalos műhelynek való helyiség és egy szoba kiadó. Széchenyi-u. 44

Simányi-utca 12. szám alatt raktárnak alkalmas pince augusztus elsejére kiadó.

Különféle

EREDETI karlsbadi kétszersült Sprudel forrásvízzel készítve, — kapható a **Deutsch-üzletekben.**

Utazókosarak, kézbőröndök, sport- és gyermekkoscsik legolcsóbban **Schwarz M. L.-nél.** Piac-u. 52, megyeház mellett.

Valódi edes nemes szegedi paprika különlegességek óriási raktára Lindenfeld J. Jenő fűszer-, gyarmatáru nagykereskedésében, pénzügyi palota Telefon 79.

Vízvezeték, csatornázás, központi fűtéseket szakszerű kivitelben jótállás mellett. — Tervrajzot és költségvetést díjtalanul készítenek. Házak évi lókarban tartását csekély díjazásért elvállalom. Gyenes Antal. Miklós-utca 29. sz. Telefon szám 379.

UJI UJI talalmány UJI UJI Nincs többé kifakult, átizzadt, pocsétes, kopott **SÁRGA CIPŐT** bármilyen színre be lehet festeni. — Eredeti, új színt kap. Átfestés 1 pár 1 korona **FALUSSY KÁROLY** cipésznél. Csapó-utca 41.

KONYHA ÉS ELŐSZOBA berendezések készen kaphatók, nagy választékban, Weisz Ferenc asztalos, József-kir.-herceg-utca 7. szám. Telefon: 10-90.

Zsákok, rostáló- és vízmentes ponyvák olcsón beszerezhetők Fohn zsáküzletében Deák Ferenc-utca 14. iparkamara bérpalotájában.

Monarch- és Concert-lemezek, alig használt, féláron eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Izr. urinónél kitűnő házikoszt és lakás kapható. Arany János-u. 16. sz.

Állást kap

Villamosszerelési és elektrotechnika pályára tanulók felvételnek. Piac-u. 77. Fazekasnál.

Ügyvédi irodába gépirónő felvétetik. Deák Ferenc-utca 13.

Elismert legjobb motorok!

Messzemenő jótállás! Kedvező fizetési feltételt lehet!

Eredeti KÖRTING DIESELMOTOROK

Álló- és fekvőrendszere.

Szivógáz és benzinmotorok. Benzin és nyersolajos cséplőgarnitúrák, magánjáróval is. Meglepő újdonságok! Nyersolajmotorok Meglepő újdonságok! gyújtófej, vízbefecskendezés és kompresszor nélküli.

GELLÉRT IGNÁC ÉS TÁRSA
mérnöki iroda Budapest, V., Koháry-utca 4. sz.
Saját érdekében kérjen ajánlatot!

1028—1913. tkvsz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A püspökladányi kir. jbróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Rácz Lajos végrehajthatónak Karacs Sándor végrehajtást szenvedő elleni 148 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék, a pladányi kir. jbróság területén levő a Püspökladány közseggben fekvő, a püspökladányi 1331. sz. betétben A I. 1 2 sor 1860/1, 1861/1. hrsz. alatt felvett 262 négyszögöl területű, a beltelekben fekvő udvar és kertre az árverést 836 koronában ezen nel megállapított kikiáltási árban elrende te és hogy a fentebb megjelölt irgatlanok az **1913. évi július hó 14 napján délután 9 órakor** a kir. jbróság árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is, azonban annak kétharmadán a'ol eladatni nem fog

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10°/o-át készpénzben, vagy az 1881. 60. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1 én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. évi 60. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Püspökladány, 1913. évi április hó 9-én.

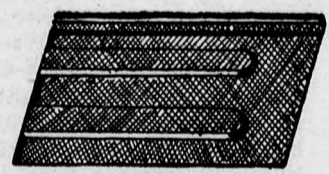
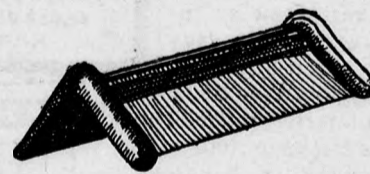
Dr. Tikos s. k., kir. jbró.

A SZATMÁRI ELSŐ CSERÉP- ÉS TÉGLAGYÁR RÉSZV.-TÁRS.-NÁL

E cserép az országban a legkiválóbb gyártmány. — Fagy ellenálló. — Szállítás közben nem törik. — Színe a legszébb rózsapiros. — Minden hatósági és állami építkezéshez hivatalosan el van fogadva.

bármily nagy mennyiségben kapható a legkiválóbb és legjobb minőségű (waggon vételnél) 1000 darabonként:

Bordás (falcos) cserép 66— K, vasúti kocsiba rakva 70— K.
Hód farku kis cserép 30— K, vasúti kocsiba rakva 32— K.

Viszonteladónak kedvezmény adatik.

Vidéki megrendelések a Részvénytársaság igazgatóságához intézendők. Utalványt a városban Szolos Béla vaskereskedőnél (Deák-téren) s a batizi uton levő gyártelepen lehet váltani.

Állandó butorkiállítás. Teljes lakás-, kávéház- és szállodaberendezés.

Szigoruan szabott árak.

Debreczeni Butorkészítő Asztalosok Árucsernok Szövetkezete

Debreczen, Hunyadi-u. 17/19.

Előnyös fizetési feltételek. Szavatosság az áruk kiváló jó minőségéért.

Szigoruan szabott árak.

Mack' féle **KAISER-BORAX**

Előkelő Toaletszer
Százazer családban használatban, Finomítja és szépíti a bőrt, meg védelmezi minden időjárás ellen. Csak valódi piros kartonban a 15,30 és 75 fillér. Kaiser-Borax-Szappan 80 fillér. Tola-Szappan 40 fillér.
GOTTLIEB VOITH WIEN III/1
Mindenhol kapható.

!! MEGÉRKEZETT !!

MOSKOVITS JÓZSEF
uri szabó divattermébe
a legfinomabb angol

DIVAT SZÖVETEK

városi újbérlőház 26. A nagy-
érdemű urak pártfogá-
sát kéri, tisztelettel:

MOSKOVITS JÓZSEF

Gyermekjáték

a ruhamosás elvégzése a

Persil

önműködő mosószerrel.

Jótállás mellett ártalmatlan! Chlor nélkül

Félórai főzés után

vakító fehér ruhát!

„PERSIL” kiméli a vásznat és a fehérneműt az ústben való kifőzés után olyan szép lesz, mintha a napon a szabadban lett volna fehérítve.

Gyár: **Gottlieb Voith, Wien III/1.**

Kapható mindenütt.